

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008 тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Державна регуляторна
служба України**

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, відповідно до статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», направляє на погодження доопрацьований проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та деяких інших законів України щодо удосконалення правового регулювання страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (далі – проєкт Закону).

Просимо **в п'ятиденний термін** погодити проєкт Закону.

- Додатки:
1. Проєкт Закону на 12 арк.
  2. Пояснювальна записка на 7 арк.
  3. Порівняльна таблиця на 22 арк.
  4. Аналіз регуляторного впливу на 18 арк.
  5. Копія оприлюдненого повідомлення про оприлюднення проєкту Закону на 1 арк.

Міністр

Карасевич 067-797-53-11

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200
Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович
Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки
3112-02/65058-03 від 28.10.2020
11:38:06

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та деяких інших законів України щодо удосконалення правового регулювання страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 49, ст. 527 із наступними змінами):

1) у статті 1:

у пункті 1.1 слова «кредитній, ціновій» замінити словами «кредитній, страховій, ціновій»;

пункт 1.3 виключити;

2) у статті 2:

у пункті 2.11 слова «які не могли бути керованими стороною договору (контракту),» виключити;

доповнити пунктами 2.26 - 2.31 такого змісту:

«2.26. Андеррайтинг - процес аналізу запропонованих до страхування ризиків, прийняття рішень про страхування певного ризику та визначення тарифної ставки, адекватної ризику, франшизи та інших умов договору страхування сільськогосподарської продукції із державною підтримкою.

2.27 Індекс (індекси) - спеціальний оціночний нормативний показник (показники), що характеризує вплив інтенсивності певного ризику (ризиків) на його настання відповідно до визначеного страховиком і страхувальником предмету договору страхування із державною підтримкою.

2.28. Сільськогосподарський страховий ризик (страховий ризик) - ризик загибелі (втрати, пошкодження) застрахованих посівів (посадок), загибелі (недобору, недоотримання) застрахованого урожаю, загибелі (втрати, вимушеного забою, вимушеного знищення, травматичного пошкодження або захворювання) застрахованих сільськогосподарських

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200](#)

Підписувач [Петрашко Ігор Ростиславович](#)

Дійсний з [30.03.2020 0:00](#) по [30.03.2022 0:00](#)

Мінекономіки

3112-02/65058-03 від 28.10.

11:38:06

тварин, риб, водних біоресурсів, сімей бджіл у вуликах, включаючи їх продуктивності, що належать сільськогосподарському товаровиробникові на праві власності або на іншій законній підставі, а також ризик недоотримання (втрат) сільськогосподарським товаровиробником майбутньої користі - очікуваного прибутку (доходу) від реалізації своєї вирощеної, відгодованої, виловленої, зібраної, виготовленої первинної (без вторинної обробки та переробки) сільськогосподарської продукції за період її окупності, внаслідок настання страхової події, яка передбачена договором страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою або інших індексів, визначених страховиком та страхувальником у договорі страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

2.29. Страхувальник - сільськогосподарський товаровиробник, який уклав із страховиком договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

2.30. Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) - плата за страхування, що сплачується страхувальником страховику згідно з договором страхування.

2.31. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених в законах України «Про страхування» та «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».»;

3) доповнити розділом V² такого змісту:

«Розділ V²

СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ З ДЕРЖАВНОЮ ПІДТРИМКОЮ

Стаття 16-2. Суб'єкти страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

16-2.1. Суб'єктами відносин страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою є страхувальники, страховики, страхові брокери, уповноважений орган, що здійснює державний нагляд за страховою діяльністю, (далі – уповноважений орган) та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

16-2.2. Страхувальниками можуть бути сільськогосподарські товаровиробники, які є власниками та/або користувачами (у тому числі на правах оренди, емфітевзису) земель сільськогосподарського призначення.

16-2.3. Страховиками, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, є юридичними особами, що відповідають вимогам, визначеним у Законі України «Про страхування», та отримали відповідну ліцензію на здійснення страхування сільськогосподарської продукції.

Страховики, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, зобов'язані вести персоніфікований (індивідуальний) облік таких договорів страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою. Страховик зобов'язаний обліковувати кошти резервів протягом дії договору страхування із страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою на окремому балансі та вести їх окремий облік.

16-2.3. Страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою підлягає перестрахованню на рівні не менше 80% від страхових платежів. Порядок, розмір та умови такого перестраховання, а також вимоги до перестраховальників встановлюються Уповноваженим органом.

16-2.4. Страховики, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, зобов'язані мати досвід здійснення страхування сільськогосподарської продукції не менше, ніж три роки, а також мати позитивну історію страхових виплат (по строкам та сумах), та мати у штаті щонайменше одного андеррайтера із профільною (аграрною) освітою та розгалужену мережу філій по всій Україні.

16-2.5. Уповноважений орган щорічно до 10 січня розміщує перелік страховиків, які відповідають вимогам цієї статті. Нерозміщення такого переліку не є підставою для відмови у наданні (виділенні) державної підтримки при укладенні договору страхування сільськогосподарської продукції із державною підтримкою.

16-2.6. Страховики, які здійснюють страхування сільськогосподарської продукції без державної підтримки, здійснюють таке страхування у порядку, визначеному Законом України «Про страхування».

Стаття 16-3. Правила страхування

16-3.1 При страхуванні сільськогосподарської продукції з державною підтримкою страхувальник має право обирати між стандартизованими правилами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та правилами страхування, розробленими страховиком.

Відсутність стандартизованих правил страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою не є підставою для відмови у наданні державної підтримки страхувальнику.

16-3.2 Стандартизовані правила страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою затверджуються Кабінетом Міністрів України, інші правила визначаються у порядку, передбаченому Законом України «Про страхування».

Стаття 16-4. Договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

16-4.1. Договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою (далі – договір страхування) укладається між страхувальником та страховиком щодо майнових інтересів страхувальника, пов'язаних з страховими ризиками щодо предмету страхування.

16-4.2. Страховий платіж (страхова премія) сплачується страхувальником відповідно до встановленого договором страхування терміну, повністю (або частково, якщо це передбачено договором страхування).

16-4.3. Страховик має право при укладенні договору страхування обстежувати об'єкт страхування для встановлення вартості (ціни) такого об'єкта, і ступеня ризику. Страховик має право контролювати, якщо це передбачено договором страхування, дотримання страхувальником агротехнічних правил та інших умов, встановлених договором страхування.

16-4.4 Страховик зобов'язаний вести облік укладених договорів страхування.

16-4.5 Предметом договору страхування є будь-який з таких об'єктів (їх комбінації):

а) сума витрат, понесених у зв'язку з виробництвом окремого виду сільськогосподарської продукції;

б) очікувана вартість сільськогосподарської продукції, що виробляється;

в) очікуваний дохід (прибуток) від реалізації власновирощеної, відгодованої, виловленої, зібраної, виготовленої сільськогосподарської продукції (без вторинної обробки та переробки) за період її окупності, в тому числі на основі будь-якого індексу доходу, що включає показники урожайності та цін на продукцію;

г) погодні індекси (температура, кількість вологи, кількість опадів - дощ, сила вітру, сніг - товщина покриву і кількість снігу, що випав за відповідний період часу);

д) регіональний індекс зеленої маси пасовищ;

е) інші індекси або об'єкти страхування, передбачені договором страхування.

16-4.6. Не підлягають страхуванню з державною підтримкою:

сільськогосподарські культури, які при їх культивуванні впродовж трьох або більше років давали урожай менше, ніж 50% від середньостатистичного врожаю в районі, на території якого знаходиться актив/об'єкт страхування;

урожай багаторічних насаджень плодоносного віку, які не давали урожаю протягом останніх п'яти років;

хворі сільськогосподарські тварини, риба, водні біоресурси, бджолосім'ї, аквакультура, тваринницька продукція а також ті, що перебувають у зоні карантину або в зоні виникнення надзвичайних епізоотичних обставин.

Стаття 16-5. Істотні (стандартні) умови договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

16-5.1. У договорі страхування, крім умов, встановлених Законом України «Про страхування» та Цивільним кодексом України обов'язково зазначаються:

кадастровий номер і площа земельних ділянок, зайнятих застрахованими культурами, або координати глобальної системи позиціонування (GPS - супутникової системи навігації) - при страхуванні урожаю, а також інформація про врожайність за останні 3 роки;

вид, порода, вікова група, санітарно-ветеринарний стан, ідентифікаційний номер (у разі присвоєння) тварини (при страхуванні сільськогосподарських тварин);

вид, класифікація, умови розведення та показники вилову водних біоресурсів (при страхуванні живих водних ресурсів);

кількість бджолосімей у вуликах, їх продуктивність, умови їх розведення (при страхуванні у бджільництві);

прогнозований обсяг продукції (врожайність) в натурі та ціни, що використовуються для розрахунку страхової вартості вирощеної продукції;

рівень страхового покриття;

основні агротехнічні і технологічні заходи, які страхувальник зобов'язується виконати;

порядок визначення розміру страхового відшкодування;

розмір франшизи. Рівень франшизи встановлюється на рівні 10 відсотків від страхової суми.

16-5.2. Договір страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою може містити також інші умови.

Стаття 16-6. Дія договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

16-6.1. Відповідальність страховика за договором страхування починається з дня внесення страхового внеску повністю (або частини, якщо це передбачено договором), згідно дати, встановленої в договорі страхування.

16-6.2. Термін дії договору страхування закінчується в день завершення збирання врожаю.

Термін дії договору страхування сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, водних біоресурсів і тваринницької

продукції закінчується в день закінчення строку, на який був укладений договір страхування, або в день загибелі (втрати, вимушеного забою, вимушеного знищення, травматичного пошкодження або захворювання) застрахованих сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, водних біоресурсів і тваринницької продукції.

16-6.3. Страхувальник зобов'язаний, повідомити страховика про настання страхового випадку, а також, не пізніше ніж за 10 днів, про передбачуваний початок збору урожаю, забою тварин, вилову водних біоресурсів, збирання продукції бджільництва або отримання іншої продукції тваринництва.

16-6.4. Договір страхування, на підставі якого проводиться часткова виплата страхового відшкодування, дійсний до закінчення встановленого в ньому терміну в межах різниці між страховою сумою і виплаченим страховим відшкодуванням.

Стаття 16-7. Припинення дії договору страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою

16-7.1. Дострокове розірвання договору страхування заборонено, крім випадків передбачених у цьому Законі та Законі України «Про страхування».

16-7.2. У разі відчуження застрахованого майна страхувальник має право вимагати розірвання договору страхування і повернення страхового платежу (страхової премії) за термін дії договору, що залишається до його закінчення, з утриманням операційних (управлінських) витрат страховика.

У разі розірвання договору страхування частина страхового платежу (страхової премії), отримана у вигляді відшкодування, пропорційно до терміну дії договору, що залишається до його закінчення, відшкодовується страхувальником до державного бюджету протягом 10 днів з дня розірвання договору страхування.

16-7.3. Якщо при відчуженні застрахованого майна страхувальник не висунув вимогу розірвання договору страхування, права і обов'язки, зазначені в договорі, бере на себе новий власник.

Страховик і новий власник мають право розірвати договір страхування протягом місяця з дня відчуження майна.

Стаття 16-8. Страховий випадок

16-8.1. Страховим випадком є настання певної події, передбаченої договором страхування з урахуванням положень цього Закону.

При страхуванні сільськогосподарських культур та їх посівів, багаторічних насаджень до такої події належить:

а) вимерзання, ожеледь, заморозок, льодова кірка;

б) град, буря, ураган, шквал, удар блискавки та пожежі, спричинені нею;

- в) зливи та повені, затяжні дощі;
- г) сель, лавина, земельний зсув;
- г) посуха чи зневоднення, суховії;
- д) землетрус;

е) епітофітотійний розвиток хвороб, розмноження шкідників рослин та хвороб, що стали наслідком несприятливих подій, визначених у пунктах «а»-«д»;

- є) крадіжки та протиправні дії третіх осіб;
- ж) інше передбачене договором.

При страхуванні сільськогосподарських тварин до такого переліку належать:

- а) інфекційні хвороби, пожежі, стихійне лихо;
- б) нещасний випадок;

в) вимушений забій (знищення) згідно законодавства у зв'язку із заходами боротьби з інфекційними хворобами;

г) неможливість використання тварин за призначенням (для племінних тварин).

До страхових випадків також належить досягнення граничного значення індексу (індексів), визначеного страховиком і страхувальником у договорі страхування.

16-8.2. Не вважається страховим випадком втрата сільськогосподарської продукції внаслідок:

- подій, не передбачених договором страхування;
- навмисних дій страхувальника;

16-8.3. При страхуванні урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень страхова вартість урожаю розраховується шляхом множення площі посіву сільськогосподарських культур і посадок багаторічних насаджень на середню врожайність за останні п'ять років, що передують року страхування, та множення на ціну одиниці вирощеної продукції.

16-8.4. Середня врожайність розраховується за даними про фактичний збір вирощеної продукції з одного гектара у центнерах за останні п'ять років, що надаються сільськогосподарським товаровиробником. У разі якщо сільськогосподарський товаровиробник здійснює свою діяльність менше п'яти років, рівень врожайності для розрахунку страхової вартості визначається відповідно до середніх даних по району, в якому розташовані посіви сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, що підлягають страхуванню.

16-8.5. Страхова вартість сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, водних біоресурсів і тваринницької продукції визначається, виходячи з ціни одиниці продукції.

16-8.6. Сільськогосподарські тварини можуть прийматися на страхування за описом або без опису - за загальною кількістю голів у групах.

16-8.7. При страхуванні сільськогосподарських тварин за описом загальна страхова вартість тварин визначається шляхом складання страхової вартості усіх застрахованих сільськогосподарських тварин. При страхуванні сільськогосподарських тварин без опису загальна страхова вартість тварин визначається шляхом складання вартості тварин у кожній групі. При цьому вартість тварин у групі визначається шляхом множення середньої вартості однієї тварини у групі на загальну кількість голів у групі.

Стаття 16-9. Визначення страхової суми, страхового платежу (страхової премії) за договорами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою та порядок їх сплати

16-9.1. Страхова сума при страхуванні урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень встановлюється у договорі страхування на підставі страхової вартості майбутнього урожаю і рівня страхового покриття.

16-9.2. Страхова сума при страхуванні сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, водних біоресурсів і тваринницької продукції встановлюється в договорі страхування на підставі їх страхової вартості.

16-9.3. Страховий платіж (страхова премія) встановлюється у договорі страхування між страхувальником і страховиком як добуток страхової суми і страхового тарифу, визначеного для кожного виду сільськогосподарського майна з дотриманням положень цього Закону. Граничні розміри, структура, порядок застосування страхових тарифів за видами майна, що підлягає страхуванню, та за регіонами України встановлюються Кабінетом Міністрів України, на підставі актуарних розрахунків, наданих страховиками.

16-9.4. Порядок повідомлення про страховий випадок та оформлення страхового акта здійснюється у порядку, визначеному договором страхування.

Стаття 16-10. Визначення збитку у разі настання страхового випадку при страхуванні урожаю

16-10.1. При страхуванні урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень збитком є втрати страхувальника від недобору (недоотримання) урожаю в результаті повної або часткової загибелі (втрати, пошкодження) посівів (посадок) та/або урожаю внаслідок

настання страхового випадку та/або досягнення граничного значення індексу (індексів), визначеного страховиком і страхувальником у договорі страхування із державною підтримкою.

Недобір (недоотримання) урожаю визначається як різниця між страховою вартістю урожаю, вказаною в договорі страхування, і вартістю фактично отриманого, після настання страхового випадку, урожаю.

16-10.2. Обсяг отриманого урожаю, досягнутого/отриманого результату визначається за документами його зберігання та/або реалізації страхувальником. Обсяг отриманого урожаю може бути визначений на підставі оцінки, здійсненої на полі страхувальником і страховиком перед збиранням урожаю (біологічна врожайність). Така оцінка здійснюється в обов'язковому порядку на вимогу будь-якої із сторін договору страхування. У разі залучення до оцінки третьої сторони оплата здійснюється стороною, яка вимагала оцінки. Для індексного страхування отримуються фактичні цільові індекси з незалежних відкритих джерел.

16-10.3. У разі пересівання або підсіву, здійснених з попереднім повідомленням страховика, витрати на ці роботи включаються в розрахунок збитку. Страховик зобов'язаний відповідно до умов договору страхування виплатити страхове відшкодування в обсязі витрат на пересівання або підсів, але не більше страхової суми, до виконання вказаних робіт. Із суми страхового відшкодування, на яку має право страхувальник, вираховуються виплати, здійснені страховиком за пересівання або підсів, і виплачені раніше суми страхового відшкодування.

16-10.4. Розрахунок збитку проводиться страхувальником та погоджується у страховому акті. Виплата відшкодування відбувається на підставі заяви страхувальника про виплату страхового відшкодування відповідно до умов договору страхування.

Стаття 16-11. Виплата страхового відшкодування

16-11.1. Страховик протягом 14 днів з дня підписання страхового акта здійснює виплату страхувальникові страхового відшкодування.

16-11.2. За кожен день прострочення терміну виплати страхового відшкодування, зазначеного у 16-11.1 цієї статті, страховик виплачує страхувальникові пеню у розмірі, встановленому законом або договором про страхування сільськогосподарської продукції із державною підтримкою.

16-11.3. Якщо страхове відшкодування встановлюється на підставі судового рішення, страховик виплачує відшкодування на підставі судового рішення, що набуло законної сили.

16-11.4. Сума страхового відшкодування встановлюється у розмірі збитку, але не може перевищувати страхової суми.

Стаття 16-12. Державна підтримка страхування сільськогосподарської продукції

16-12.1. Державна підтримка страхування сільськогосподарської продукції полягає у наданні з державного бюджету сільськогосподарським товаровиробникам грошових коштів у вигляді часткового відшкодування частини страхового платежу (страхової премії), фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції, але не більше, ніж 80% вартості страхового платежу в порядку, встановленому цим Законом.

16-12.2. Кошти на часткове відшкодування частини страхового платежу (страхової премії) для здешевлення страхових платежів за договорами страхування щорічно передбачаються у законі України про Державний бюджет України на відповідний рік.

16-12.3. Порядок та умови надання державної підтримки шляхом здешевлення страхових платежів (премій) затверджуються Кабінетом Міністрів України.

16-12.4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, має право:

встановлювати форми інформування страховиками про кожен укладений, продовжений або припинений договір страхування, а також про кожен випадок виплати страхового відшкодування;

вивчати та впроваджувати світовий досвід з питань страхування;

здійснювати:

нарахування та виплату часткового відшкодування страхових платежів (страхових премій);

ведення інформаційних баз даних щодо страхування сільськогосподарської продукції;

підготовку прогнозів і розрахунків щодо державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції (сума необхідної підтримки, перелік культур тощо), у тому числі в розрізі регіонів;

збирання, узагальнення і аналіз даних про страхові випадки та страхові виплати.».

2. Частину п'яту статті 8 Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 20, ст. 272 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«5. Страхування сільськогосподарської продукції підприємства, що вирощена, відгодована, виловлена, зібрана, виготовлена, вироблена, оброблена та/або перероблена таким підприємством здійснюється на добровільних засадах відповідно до закону. Підприємство при страхуванні такої сільськогосподарської продукції має право на отримання державної підтримки у порядку, визначеному законами України.».

3. Статтю 32 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 1997, № 39, ст.261 із наступними змінами) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5.Страхування сільськогосподарської продукції членів сільськогосподарського кооперативу, що вирощена, відгодована, виловлена, зібрана, виготовлена, вироблена членами таких кооперативів, здійснюється на добровільних засадах відповідно до закону. Члени сільськогосподарського кооперативу при страхуванні такої сільськогосподарської продукції мають право на отримання державної підтримки у порядку, визначеному законами України.».

4. У Законі України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50 із наступними змінами):

1) частину двадцять першу статті 2 виключити;

2) у частині першій статті 3 слова «юридичні особи та дієздатні фізичні особи» замінити словами «юридичні особи, фізичні особи - підприємці та дієздатні фізичні особи»;

3) у статті 12:

у частині другій слова «Кабінетом Міністрів України» замінити словами «Уповноваженим органом»;

доповнити новою частиною такого змісту

«Уповноважений орган має право встановлювати особливості здійснення перестрахування за окремими видами та/або договорами страхування.»;

4) частину шосту статті 13 виключити;

5) у другому реченні частини другої статті 16 слова «Уповноваженим органом спільно» замінити словами «Уповноваженим органом за погодженням»;

6) у частині сімнадцятій статті 30 слова «Кабінет Міністрів України» замінити словами «Уповноважений орган»;

7) у статті 31:

у частині третій слова «власників наземних транспортних засобів, формують та ведуть облік» замінити словами «власників наземних транспортних засобів та договори страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, формують та ведуть облік»;

у частині дев'ятнадцятій слова «Кабінет Міністрів України» замінити словами «Уповноважений орган»;

8) у статті 41:

у частині другій слова «, страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» виключити;

доповнити частиною третьою такого змісту:

«При страхуванні сільськогосподарської продукції з державною підтримкою Уповноважений орган має право встановлювати додаткові вимоги до страховиків, що здійснюють страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою з урахуванням положень Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України».».

5. Статтю 30 Закону України «Про фермерське господарство» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 45, ст. 363 із наступними змінами) викласти в такій редакції:

«Стаття 30. Страхування сільськогосподарської продукції фермерського господарства

Страхування сільськогосподарської продукції фермерського господарства, що вирощена, відгодована, виловлена, зібрана, виготовлена, вироблена безпосередньо фермерським господарством, здійснюється на добровільних засадах відповідно до закону. Фермерське господарство при страхуванні такої сільськогосподарської продукції має право на отримання державної підтримки у порядку, визначеному законами України.».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 41, ст. 491 із наступними змінами).

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити прийняття міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

**Голова Верховної Ради
України**

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та деяких інших законів України щодо удосконалення правового регулювання страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»

I. Визначення проблеми

Аграрне виробництво є специфічною галуззю народного господарства на яку суттєвий вплив мають природні та інші фактори. Поряд з цим, для аграрного виробництва характерні низька оборотність коштів та високі ризики. Сукупність зазначених факторів зумовлює потребу у страхуванні сільськогосподарської продукції. Страхування та управління ризиками є одним із засобів, що дозволяє мінімізувати негативні наслідки від непередбачуваних подій у сільському господарстві.

Держава починаючи з 2001 року зробила не одну спробу щоб змінити ситуацію стосовно забезпечення захисту сільгосптоваровиробників від ризиків загибелі сільськогосподарської продукції.

У 2001 році запроваджено обов'язковість страхування, у 2005 - 2008 роках - програма субсидованого агрострахування шляхом здешевлення страхових платежів. Однак через брак бюджетних коштів та недосконалість законодавства у сфері агрострахування Уряд змушений був відмовитись від даної програми.

У 2012 році прийнято Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» - спеціальний закон, який регулює відносини у сфері страхування сільськогосподарської продукції. Поточна модель державної допомоги (спрямування бюджетних коштів через Аграрний страховий Пул) виявилася неефективною та потребувала реформування з урахуванням попереднього досвіду.

Пул не виправдав покладені на нього сподівання у минулому та не проводить діяльності на сьогодні. Існують значні репутаційні ризики, пов'язані з дійсними членами Пулу, що може негативно відобразитись на бажанні авторитетних страхових компаній долучатися до нього в майбутньому.

На сьогодні, за даними офіційного сайту Аграрного страхового пулу до його складу входять 4 компанії, серед яких відсутня одна із компаній-засновників ТДВ «Страхова компанія «Домінанта».

За останньою інформацією, у 2016 році компанії «Домінанта», «УАСК» та «Страхові Гарантії», не здійснювали страхування сільськогосподарської продукції. Лише одна з компаній, які склали Пул на момент його утворення – компанія «Брокбізнес» продовжує свою діяльність на ринку агрострахування, проте у 2016 році її частка на ринку агрострахування була незначна (1,7% - у договорах страхування, 1,8% - у об'ємі застрахованої площі, 1,7% - у зібраних страхових преміях, 0% - у виплатах).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

3112-02/65058-03 від 28.10.2020

11:38:06

Разом з тим, станом на 12 лютого 2019 року ліцензію на провадження страхової діяльності у формі добровільного страхування сільськогосподарської продукції мають 64 страхових компаній. Таким чином, сільськогосподарські товаровиробники, що бажають отримати державну допомогу, значно обмежені у виборі контрагента і вибір зводиться лише до страховиків, які мають нижчий від середнього рівень виплат.

Ураховуючи неефективність функціонування об'єднання страховиків та необхідність удосконалення системи агрострахування пунктом 170 Плану пріоритетних дій Уряду на 2020 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.09.2020 № 1133, доручено Мінекономіки розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України щодо внесення змін до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» у частині запровадження державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції без залучення Аграрного страхового пулу.

Основні групи (підгрупи), на які перелічені вище проблеми справляють вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		-
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Зазначені вище проблеми не можуть бути розв'язані за допомогою ринкових механізмів в силу об'єктивних особливостей та обмежень ведення сільськогосподарської діяльності, зокрема:

тривалий виробничий ланцюг та повільна оборотність капіталу (наприклад, у молочному скотарстві оборотність капіталу сягає 5 років, що практично позбавляє малих виробників конкурентних переваг перед великими підприємствами та іншими галузями економіки);

обмеження пов'язані з володінням та використанням основного виробничого ресурсу (відсутність повноцінного механізму довгострокової застави землі, розпорошеність ділянок, екологічні вимоги тощо);

значна кількість мікровиробників залежать від значно меншої кількості постачальників та/або переробників сільськогосподарської продукції;

значний вплив погодних факторів та природних катаклізмів;

залежність від кон'юнктури зовнішніх ринків, практична неможливість виходу мікровиробників на зовнішні ринки та інших особливостей.

Щороку, унаслідок несприятливих погодних умов в Україні спостерігаються значні втрати врожаю сільськогосподарських культур від негоди, посухи, злив, повеней. Так, у 2020 році втрати зафіксовано на загальній площі 357,8 тис. га.

Для компенсації збитків, понесених сільськогосподарськими товаровиробниками, з державного бюджету необхідно додатково виділити близько 2,0 млрд гривень.

Виділення з державного бюджету коштів на державну підтримку страхування сільськогосподарської продукції в обсязі 672 млн грн забезпечує збереження власного доходу сільськогосподарських товаровиробників у сумі близько 90 млрд грн (застраховані посіви на площі понад 2,8 млн га).

Причини необхідності удосконалення системи викликані наступними обставинами:

1) поширеність дії закону лише на відносини щодо сільськогосподарського страхування з державною фінансовою підтримкою (яка відсутня з 2012 року) стримує розвиток ринку страхування сільськогосподарської продукції та обмежує можливості державного впливу та, відповідно, потенціал для стійкого розвитку системи;

2) чинна редакція закону залишає місце для зловживань з боку недобросовісних страховиків, зокрема при написанні положень статуту Пулу (наявність у ньому норми про солідарну відповідальність була однією з причин не бажання страховиків долучатись до Пулу);

3) норми закону не визначають відповідальних за розробку страхових продуктів, проте передбачають їх погодження з двома органами державної влади та реєстрацію в Міністерстві юстиції України, що ускладнює та сповільнює процес поширення якісних послуг у сфері сільськогосподарського страхування;

4) механізм отримання державної підтримки є складним та затратним для виробників сільськогосподарської продукції, оскільки, по-перше, потребує вилучення грошових коштів з бізнесу для сплати страхової премії у повному обсязі, по-друге, отримання компенсації частини страхового платежу може тривати роками (за даними Мінагрополітики кредиторська заборгованість за 2012 рік, яка становила 81,1 тис. грн., була направлена на погашення в регіони лише в кінці серпня 2013 року).

Отже, зазначені проблеми не можуть бути розв'язані за допомогою діючих регуляторних актів в силу їх невідповідності вимогам сьогодення, доведення їх низької ефективності, їх невідповідності міжнародній практиці.

Тому Мінекономіки підготовлено проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та деяких інших законів України щодо удосконалення правового регулювання страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою» (далі – проєкт Закону).

Проєктом Закону запроваджується державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників в частині страхування сільськогосподарської продукції.

Проєктом Закону пропонується внести зміни до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» в частині доповнення

його новою статтею «Державна підтримка страхування сільськогосподарської продукції», якою визначаються:

механізм надання державної підтримки сільськогосподарським товаровиробникам для страхування сільськогосподарської продукції;

учасники ринку страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, вимоги до них, їх права та обов'язки;

об'єкти страхування, страхові продукти, страхові ризики, страхові випадки, вимоги до договорів страхування з державною підтримкою;

інформаційне забезпечення страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

Державна підтримка агостраховання буде здійснюватися шляхом надання сільськогосподарському товаровиробнику з державного бюджету грошових коштів у вигляді відшкодування частини страхового платежу (премії), нарахованого за договором страхування.

Крім того, проектом Закону вносяться зміни до Закону України «Про страхування» в частині:

скасування положення щодо страхування сільськогосподарської продукції через Аграрний страховий Пул;

уточнення повноважень Уповноваженого органу, що здійснює державний нагляд за страховою діяльністю.

Таким чином, єдиним способом вирішення проблеми, яку передбачається розв'язати, є прийняття запропонованого регуляторного акта.

II. Цілі державного регулювання

Сільське господарство є важливою складовою національної економіки України та джерелом доходів від експорту. За останні 5 років частка продукції агропромислового комплексу у структурі експортної виручки України зросла з 31% у 2014 році до 39,3% у 2018 році.

Для успішного функціонування цієї галузі необхідно аби сільськогосподарські товаровиробники використовували ефективні інструменти управління ризиками, особливо, погодними ризиками, які можуть призводити до різкого падіння сільськогосподарського виробництва та періодично ставити державу перед необхідністю надавати аграріям пряму фінансову допомогу з бюджету для компенсації їхніх збитків.

Міжнародний досвід засвідчує, що країни, які розглядають сільське господарство як стратегічно важливу галузь та в яких продукція сільського господарства складає значну частку у експорті, створюють систему державної підтримки сільськогосподарського страхування. Такі системи існують, зокрема, у США, Канаді, Іспанії, Китаї, Туреччині, а також низці інших країн.

Завдяки існуванню такої системи, у США, наприклад, основні сільськогосподарські культури – пшениця, кукурудза, бавовна та соя – застраховані на 86 відсотках площ їхнього посіву, а решта польових культур – на 70 відсотків площ. В Канаді основні сільськогосподарські культури застраховані на 65 відсотків посівних площ. В Україні у 2018 році було

застраховано сільськогосподарських культур на площі, що складає лише 3 відсотки від загальної площі сільськогосподарських угідь. Зокрема, озиму пшеницю було застраховано на 11,1 відсотка від тієї площі, на якій її було посіяно, яру пшеницю – відповідно, на 3 відсотка, соняшник – на 0,8 відсотка та кукурудзу - на 1,3 відсотка від площі посіву.

В згаданих країнах, де держава застосовує системний підхід для підтримки сільськогосподарського страхування, сільськогосподарським виробникам надається широкий спектр страхових продуктів який покриває більшість погодних ризиків та відповідає їхнім потребам, в тому числі, покриває ризики системного характеру, такі як посуха. В Україні ж страхові компанії пропонують сільськогосподарським виробникам захист від обмеженого кола малоймовірних ризиків. Через це рівень страхових виплат є вкрай низьким – 4,2 відсотка.

Державна підтримка сільськогосподарського страхування потребуватиме витрат з державного бюджету на фінансування субсидії для оплати частини страхового платежу. Проте такі витрати не виникають у зв'язку з прийняттям цього проекту закону, а мають бути передбачені при щорічній підготовці державного бюджету на наступний рік.

Рішення щодо доцільності надання фінансової підтримки, яка здійснюється шляхом надання державної субсидії для оплати частини страхового платежу, та обсягу цієї підтримки приймається щорічно, в залежності від можливостей державного бюджету та пріоритетів державної політики.

Надання державної підтримки сільськогосподарському страхуванню згідно із проектом закону, що пропонується, здійснюватиметься з дотриманням принципу ефективності державних витрат, зокрема:

сприятиме скороченню прямих державних витрат на подолання наслідків стихійних лих у сільському господарстві, які в окремі роки є значними. Так, у 2003 році ця сума становила 356 млн грн, у 2006-му — 120 млн грн, у 2007-му — 99,1 млн грн, у 2008-му — 17 млн грн, у 2012-му — 300 млн гривень. Після 2012 року не було значних подій, але зважаючи на циклічність природних явищ та досвід європейських країн, можна очікувати на значну подію у найближчому майбутньому Крім того, надання прямої державної допомоги на подолання наслідків настання погодних ризиків, покриваючи лише від 10 до 20 відсотків збитків сільгоспвиробників, знижує мотивацію самих виробників шукати способи управління їхніми ризиками;

оскільки страхування від погодних ризиків стимулює використання кращих виробничих технологій, то державна підтримка сільськогосподарського страхування стимулюватиме розвиток сільськогосподарського виробництва та зростання у страховому секторі економіки України. Міжнародний досвід свідчить, що в перші ж роки після запровадження такої системи, страхові платежі та інші показники сільськогосподарського страхування зростають у десятки разів;

державні витрати на розвиток системи сільськогосподарського страхування, через їхній безпосередній стимулюючий вплив на розвиток сільськогосподарської та страхової галузей, стимулюють зростання економіки в цілому.

Отже, завдяки державній підтримці сільськогосподарського страхування, ця галузь може стати точкою росту для всієї економіки.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей

1. Визначення альтернативних способів

Для досягнення цілей можна запропонувати такі альтернативні способи:

Вид альтернатив	Опис альтернативи
Альтернатива 1: Прийняти проєкту Закону щодо запровадження державної підтримки агостраховання. Спосіб оцінюється як такий, що забезпечує досягнення цілей державного регулювання.	Прийняття регуляторного акта забезпечить розвиток агостраховання, що, у свою чергу, сприятиме досягненню цілей фінансової та матеріальної стабільності сільськогосподарського виробництва. Отже, проблема може бути розв'язана лише шляхом прийняття даного регуляторного акта.
Альтернатива 2: Прийняти Закон, який зобов'язує усіх сільськогосподарських товаровиробників здійснювати страхування своєї діяльності. Спосіб оцінюється як такий, що потребує удосконалення.	Зазначений варіант зможе вирішити проблеми, зазначені у розділі I аналізу та досягти цілей державного регулювання, проте він буде дуже затратним для сільськогосподарських товаровиробників, а малі виробники будуть вимушені припинити діяльність, як такі, що не змогли виконати вимоги цього варіанту.
Альтернатива 3: Збереження status quo. Спосіб оцінюється як такий, що потребує удосконалення.	Невтручання і залишення існуючої ситуації не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділі I аналізу та досягти цілей державного регулювання.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

За запропонованими альтернативними способами досягнення цілей запровадження агостраховання, вигоди та витрати за кожною альтернативою для сфер інтересів держави та суб'єктів господарювання становлять:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Підвищення ефективності та прогнозованості аграрного виробництва (збереження доходів до 90 млрд грн), стабільна сплата податків, не виділення коштів на компенсацію збитків (до 2	Часткова компенсація страхових платежів (672 млн грн)

	млрд грн).	
Альтернатива 2	Не виділення коштів на компенсацію збитків (до 2 млрд грн)	Сплата страховим компаніям близько 15 млрд гривень. Можливе припинення діяльності мікро- та малих підприємств, зменшення надходжень до бюджету.
Альтернатива 3	Відсутні	Виділення коштів на компенсацію збитків (до 2 млрд грн). Закриття підприємств, зменшення надходжень до бюджету (не сплата податків з 90 млрд грн доходів).

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян.

Проект Закону не впливає на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Під дію регулювання зазначеного регуляторного акта підпадають суб'єкти господарювання агропромислового комплексу - юридичні особи, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, а також фізичні особи – підприємці, які застрахували у страхових компаніях свою сільськогосподарську продукцію.

Оцінка впливу на сферу інтересів сільськогосподарських товаровиробників здійснювалася виходячи із статистичних даних сільськогосподарського страхування за 2018 рік.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	94	212	547	354	1207
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	7,8	17,5	45,3	29,4	100

Сфера інтересів суб'єктів господарювання АПК

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Захист майнових інтересів, стабільність (збереження доходів до 90 млрд грн).	Сплата 20% страхової премії на вибрані об'єкти (200-300 млн грн).
Альтернатива 2	Захист майнових інтересів, стабільність (збереження доходів до 90 млрд грн).	Сплата 100% страхової премії (до 15 млрд грн).
Альтернатива 3	Відсутні.	Втрати доходів від виробництва близько 90 млрд гривень.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Вибір оптимального альтернативного способу здійснено з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше не існуватиме);

3 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми не існуватимуть);

2 – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться нерозв'язаними);

1 – цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього регуляторного акта.
Альтернатива 2	2	Альтернатива частково забезпечує розв'язання всіх проблем, визначених у розділі I цього регуляторного акта. Дуже великі витрати сільськогосподарських товаровиробників.
Альтернатива 3	1	При цій альтернативі цілі державного регулювання, зазначені у розділі I цього регуляторного акта, не зможуть бути досягнуті та не враховують інтересів суб'єктів господарювання.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Захист майнових інтересів виробників, підвищення ефективності та прогнозованості аграрного виробництва, стабільна сплата податків	Страхові платежі сплачуються за окремі об'єкти страхування, при цьому 20% страхових премій сплачує виробник, а 80% сплачує держава.	У разі прийняття акта цілі будуть досягнуті у повному об'ємі.
Альтернатива 2	Захист майнових інтересів виробників, підвищення ефективності та прогнозованості аграрного виробництва	Виробники сплачують 100% страхових премій за страхування 100% посівних площ. Це значно відобразиться на доходах мікро- та малих виробників,	У разі прийняття альтернативного акта цілі будуть досягнуті частково.

		окремі з яких можуть збанкрутувати і держава недоотримає податки.	
Альтернатива 3	Відсутні	Ризик втрати врожаю без компенсації з боку страхових компаній, банкрутство, загроза продовольчій безпеці. Недоотримання доходів від виробничої діяльності може скласти близько 90 млрд гривень	У разі не прийняття акта цілі не будуть досягнуті.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу.	X
Альтернатива 2	Альтернатива частково забезпечує розв'язання проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу.	X
Альтернатива 3	При цій альтернативі розв'язання проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу, є неможливими.	X

Під час проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей обрано альтернативу 1 щодо прийняття регуляторного акта.

Обрана альтернатива повною мірою забезпечує розв'язання проблем, визначених у розділі I цього аналізу регуляторного впливу.

Враховуючи вищенаведені позитивні та негативні сторони альтернативних способів досягнення встановлених цілей, доцільно прийняти розроблений проект Закону.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначених проблем є прийняття проекту Закону, яким врегульовуються проблеми, визначені у розділі I цього аналізу регуляторного впливу, шляхом внесення відповідних змін до Закону

України «Про державну підтримку сільського господарства України» та Закону України «Про страхування».

Прийняття проєкту Закону сприятиме економічному зростанню у галузі сільськогосподарського виробництва шляхом запровадження прозорого механізму сільськогосподарського страхування, як ефективного механізму управління ризиками, та методу раціонального використання бюджетних коштів.

Ризиками невиконання поставленої мети може бути відсутність у наступні роки коштів у державному бюджеті на субсидії для оплати частини страхового платежу за договорами сільськогосподарського страхування з державним субсидуванням.

Позитивні економічні наслідки реалізації проєкту Закону повною мірою можна буде отримати на довготривалому часовому інтервалі (щонайменше 10 років), оскільки, на тривалому періоді краще проявляються погодні коливання, а результати залежатимуть від об'ємів фінансової допомоги на сільськогосподарське страхування.

Реалізація проєкту Закону призведе до зростання показників сільськогосподарського страхування, а також покращення якості страхового захисту для сільськогосподарських виробників.

Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарювання для впровадження цього регуляторного акта: ознайомитися із проєктом Закону, після розробки Урядом відповідного порядку застрахувати у страховій компанії ризики ведення сільськогосподарського виробництва та сплатити страхові платежі.

Заходи, які необхідно здійснити органам влади для цього регуляторного акта: забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному сайті Мінекономіки, затвердити порядок надання державної підтримки агрострахування та компенсувати частину сплачених сільськогосподарськими товаровиробниками страхових платежів (премій).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта потребує додаткових витрат із державного бюджету. На 2021 рік передбачено спрямувати на державну підтримку агрострахування 672 млн гривень.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, тому розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва здійснено згідно із додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

Витрати на адміністрування регулювання для органу державної влади не передбачаються, а тому витрати згідно із додатком 3 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблялись.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта – постійно з дня набрання ним чинності.

Регуляторний акт набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Обмеження строку дії регуляторного акта відсутні, що надає змогу розв'язати проблеми та досягти цілі державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта будуть встановлюватися після набрання чинності актом.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – прямих надходжень до державного бюджету не передбачається.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб-підприємців, на яких поширюється дія акта – суб'єкти, які застрахували ризики сільськогосподарської діяльності у поточному році і скористалися програмою державної підтримки.

3. Кількість страхових компаній, які прийняли участь у наданні державної підтримки суб'єктам господарювання та/або фізичним особам-підприємцям, шляхом здешевлення страхових платежів (премій).

4. Аналіз стану страхування суб'єктами господарювання та/або фізичними особами-підприємцями.

5. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб-підприємців з основних положень акта визначається як високий, оскільки повідомлення про оприлюднення, проект Закону та аналіз регуляторного впливу акта буде розміщено на офіційному сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (www.me.gov.ua) у розділі «Документи».

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде здійснюватися Мінекономіки.

Базове відстеження результативності даного регуляторного акта буде проведено до дня набрання чинності регуляторного акта шляхом аналізу опрацювання зауважень і пропозицій, наданих за наслідками оприлюднення акта на офіційному сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання чинності цього регуляторного акта, але не

пізніше двох років з дня набрання чинності цього регуляторного акта шляхом аналізу статистичних даних у порівнянні з базовим відстеженням.

Періодичне відстеження буде здійснюватися один раз на 3 роки після повторного відстеження шляхом аналізу статистичних даних з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Для проведення відстеження у якості цільових груп будуть залучені суб'єкти господарювання та/або фізичні особи-підприємці, які застрахували сільськогосподарські ризики та отримували державну підтримку шляхом часткового відшкодування страхових платежів (премій).

**Міністр розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України**

_____ 2020 р.

Ігор ПЕТРАШКО

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання.

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідне для здійснення регулювання, проведено розробником у період з "01" червня 2020 р. по "10" жовтня 2020 р.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Проведено 9 нарад, ряд зустрічей, консультацій та інтернет-консультацій за участі представників Мінекономіки, страхових компаній та громадських об'єднань (Громадська спілка "Аграрний союз України", Український клуб аграрного бізнесу, інші).	від 25 до 71	За результатами нарад, зустрічей, консультацій та інтернет-консультацій розроблено даний проєкт Закону.

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 1 207 одиниць, у тому числі малого підприємництва – 547 одиниць та мікропідприємництва – 354 одиниці.

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив, становить 74,7 % (відповідно до таблиці "Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання" додатка 1 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка “прямих” витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів) Формула: <i>кількість необхідних одиниць обладнання*вартість одиниці</i>	0,0	0,0	0,0
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування Формула: <i>прямі витрати на процедури перевірки (проведення первинного обстеження) в органі державної влади + витрати часу на процедуру обліку (на одиницю обладнання)*вартість часу суб'єкта малого підприємства (з/плата)*оціночна кількість процедур обліку за рік)*кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємства</i>	0,0	0,0	0,0
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати – витратні матеріали) Формула: <i>Оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік)*кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємства</i>	0,0	0,0	0,0
4	Процедури обслуговування обладнання (ТО) Формула: <i>оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) * кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання * кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємства</i>	0,0	0,0	0,0
5	Інші процедури (уточнити), гривень	0,0	0,0	0,0
6	Разом, гривень Формула: <i>(сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)</i>	0,0	x	0,0
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги	1 207		

	регулювання, одиниць			
8	Сумарно, грн. Формула: відповідний стовпчик «разом» * кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6* рядок 7)	0,0	x	0,0
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання (знайти регуляторний акт у мережі Інтернет) Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання, отримання необхідних форм та заявок X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм	180 грн ¹	не передбачені	180 грн
10	Процедури організації виконання вимог регулювання (подати до страхової компанії заявку для отримання компенсації) Формула: витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур	720 грн ² (1 день – 8 роб. годин, заробітна плата на місяць – 14 300 грн, 20 робочих днів, 90 грн/год)	не передбачені	720 грн

¹ Розрахунок часу, необхідного на процедуру отримання первинної інформації про вимоги регулювання:

Кількість слів у тексті регуляторного акта - 912 слів

Середня швидкість читання - 120 слів/хв;

Час, необхідний на процедуру отримання первинної інформації - $912/120 \approx 7,6$ хв. ≈ 10 хв;

Середня зарплата за місяць по Україні становить 14 300 грн;

Середня кількість робочих днів в місяць – 20 днів;

Середня тривалість робочого дня – 8 годин;

Середня зарплата за одну годину: $14\ 300/20/8 \approx 90$ грн;

Витрати на процедуру отримання первинної інформації про вимоги регулювання (на одну особу):

1 год. x 90 грн = 90 грн;

Середня чисельність осіб, які повинні отримати первинну інформацію про вимоги регулювання – 2 особи (керівник підприємства та головний бухгалтер).

Витрати на процедуру отримання первинної інформації про вимоги регулювання (в цілому по підприємству)
 90 грн x 2 особи = 180 грн;

Інформація щодо вартості часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) наведена за результатами даних оприлюднених на веб-сайті www.work.ua «Статистика зарплат в Україні станом на 12.02.2020» за спеціальністю «Сільське господарство, агробізнес».

² Інформація щодо вартості часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) наведена за результатами даних оприлюднених на веб-сайті www.work.ua «Статистика зарплат в Україні станом на 12.02.2020» за спеціальністю «Сільське господарство, агробізнес».

11	Процедури офіційного звітування <i>Формула:</i> <i>витрати часу на отримання інформації про порядок звітування щодо регулювання, отримання необхідних форм та визначення органу, що приймає звіти та місця звітності + витрати часу на заповнення звітних форм + витрати часу на передачу звітних форм (окремо за засобами передачі інформації з оцінкою кількості суб'єктів, що користуються формами засобів – окремо електронна звітність, звітність до органу, поштовим зв'язком тощо) + оцінка витрат часу на корегування (оцінка природного рівня помилок) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість оригінальних звітів X кількість періодів звітності за рік</i>	не передбачені	не передбачені	не передбачені
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок <i>Формула:</i> <i>витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість перевірок за рік</i>	не передбачені	не передбачені	не передбачені
13	Інші процедури (уточнити)	не передбачені	не передбачені	не передбачені
14	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)</i>	900	не передбачені	900
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	1 207		
16	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)</i>	1 086 300	не передбачені	1 086 300

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємства.

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, залученого до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання – проект Закону не передбачає адміністрування регулювання з боку органів державної влади.

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікропідприємств)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, на яких поширюється відповідна процедура	Витрати на адміністрування регулювання * (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	X	X	X	X	X
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	X	X	X	X	X
камеральні	X	X	X	X	X
виїзні	X	X	X	X	X
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	X	X	X	X	X
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	X	X	X	X	X
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	X	X	X	X	X
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	X	X	X	X	X
7. Інші адміністративні процедури (уточнити):	X	X	X	X	X
Разом за рік	X	X	X	X	X
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	X

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1	Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	0,0 грн	0,0 грн
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	1 086 300,0 грн	1 086 300,0 грн
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	1 086 300,0 грн	1 086 300,0 грн
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	0,0 грн	0,0 грн
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	1 086 300,0 грн	1 086 300,0 грн

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

На основі оцінки сумарних витрат малого підприємництва на виконання запланованого регулювання (за перший рік регулювання та за п'ять років) не встановлено відмінностей у питомій вартості адміністративного навантаження між суб'єктами великого, середнього та малого підприємництва. У зв'язку з цим компенсаторні механізми не розроблялися.